

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 29 Eylül 2022
Sayı : 2343

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi” gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ve teklif ederim. 07.09.2022

Dr. Sibel ÖZDEMİR
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor
	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 01 Ekim 2022 Esas No: 2/4614	

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİGİ
29 Eylül 2022
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
29 Eylül 2022
No: 1086204

GENEL GEREKÇE

Mesleki ve teknik eğitim sisteminin istihdama ve ekonomik büyümeye çok önemli katkı sağlama potansiyeli bulunmaktadır. Bir ülkenin ekonomik, sosyal ve teknolojik ilerlemesi bakımından merkezi öneme sahip olan mesleki ve teknik eğitim süreçlerinde aktif olarak yer alan çırak ve stajyerlerin özlük haklarının da değişen koşullara ve taleplere paralel olarak iyileştirilmesi önem taşımaktadır.

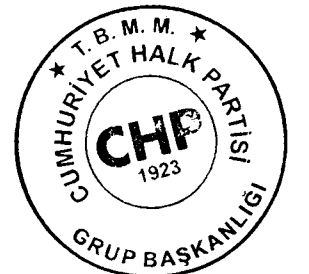
Bilindiği üzere, 31.5.2006 tarih ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 5'inci maddesinin (b) bendinde kaydedilen hükme göre, 5.6.1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununda belirtilen aday çırak, çırak ve işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler hakkında iş kazası ve meslek hastalığı ile hastalık sigortası; meslek liselerinde okumakta iken veya yükseköğrenimleri sırasında staja tabi tutulan öğrenciler hakkında ise iş kazası ve meslek hastalığı sigortası uygulanmaktadır.

5510 sayılı Kanunun "Sigortalılığın başlangıcı" başlıklı 7'nci maddesine göre; sigorta hak ve yükümlülükleri 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için çalışmaya, meslekî eğitime veya staja başladıkları tarihten itibaren başlamaktadır.

5510 sayılı Kanunun 38'inci maddesine göre ise malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarının uygulanmasında dikkate alınacak sigortalılık süresinin başlangıcı; malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi olarak ilk defa kapsama girildiği tarih olarak kabul edildiğinden, çıraklar ve stajyerler çıraklık ve staj süreleri için malullük, yaşlılık ve ölüm sigortasından sağlanan haklardan yararlanamamaktadır. Bütün aşamaları kamu idaresinin gözetiminde gerçekleşen staj eğitiminde sigortalı olmak bir zorunluluk iken bunun emeklilik hesabına dahil edilmemesi bir hak ihlali olarak değerlendirilmektedir.

Er veya erbaş olarak silahaltında veya yedek subay okulunda geçen süreleri, sigortalı olmaksızın doktora öğrenimi veya tıpta uzmanlık için yurt içinde veya yurt dışında geçirdikleri normal doktora veya uzmanlık öğrenim süreleri, sigortalı olmaksızın avukatlık stajını yapanların normal staj süreleri gibi sürelerde daha önceden sigortalılık süresi aranmadan borçlanma yapılabilmekte ve sigortalılık başlangıçları da borçlanılan gün sayısı kadar geriye götürülebilmektedir. Fakat uygulamada mesleki eğitime devam eden çırak ve stajyer öğrenciler bu haktan yararlanmamakta ve bu nedenle ciddi mağduriyetler yaşayabilmektedir. Vatandaşlarımızdan yoğun şekilde gelen talepler doğrultusunda, çıraklık veya öğrencilik sırasında staj çalışmaları emeklilik hesaplamalarında ilk işe giriş tarihi olarak hesaplanmasının önündeki engeller kaldırılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Kanun teklifi ile, vatandaşlarımızın talepleri doğrultusunda ve yaşanan mağduriyetlerin giderilmesinin yanında mesleki ve teknik eğitim okullarının teşvik edilmesi ve daha fazla talep görmesine katkı sunulması amaçlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, kısa vadeli sigorta kollarına sahip olan çırak, bursiyer, kursiyer ve stajyerlerin uzun vadeli sigorta kolları açısından da sigortalı olarak tanımlanmalarının sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Madde ile, ıraklık, kursiyerlik ve staj sürelerinin başlangıç tarihlerinin uzun vadeli sigorta kolları açısından da hizmet ve sigorta başlangıç tarihi sayılması ngrlmektedir.

MADDE 3- Madde ile, ıraklık, kursiyerlik ve staj sürelerinin uzun vadeli sigorta kolları açısından borlanılabilmesinin yasal güvenceye alınması hedeflenmektedir.

MADDE 4- 8/9/1999 tarihinden önce yapılan ıraklık ve staj sürelerinin uzun vadeli sigorta kolları açısından borlanılabilmesine ve borçlanılan bu srelerin sigortalılık başlangıç tarihinden önce ise sigortalılık başlangıç tarihinin borçlanılan süre kadar geriye götürülmesi imknı getirilmektedir.

MADDE 5- Yürürlük maddesidir.

MADDE 6- Yürütme maddesidir.

SOSYAL SİGORTALAR ve GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 5 inci maddesine aşağıdaki (h) fıkrası eklenmiştir.

“(h) Maddenin (b) ve (e) fıkraları kapsamındaki sigortalılar Kuruma başvurmak şartıyla, uzun vadeli sigorta kolları açısından sigortalı sayılırlar.”

MADDE 2- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine “bursiyer” ibaresinden sonra gelmek üzere “kursiyer” ibaresi ile birlikte aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Birinci fıkranın (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanların uzun vadeli sigorta kolları açısından sigortalılık başlangıç tarihi kısa vadeli sigortalılık tarihinin başlangıcı olarak tanımlanır. Sigortalı, 18 yaşından küçük ise uzun vadeli sigorta kolları açısından sigortalılık başlangıç tarihi olarak 18 yaşını doldurduğu gün olarak esas alınır.”

MADDE 3- Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 41 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bentler eklenmiş ve maddenin dördüncü fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“k) 5/6/1986 tarihli ve 2208 sayılı Meslekî Eğitim Kanununda belirlenen aday çırak, çırak ve işletmelerde meslekî eğitim gören öğrenciler ile meslekî ve teknik ortaöğretim sırasında tamamlayıcı eğitim ya da alan eğitimi gören öğrenciler, kamu kurum ve kuruluşları tarafından desteklenen projelerde görevli bursiyerler ile 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 46 ncı maddesine tabi olarak kısmî zamanlı çalıştırılan öğrencilerin bu bentte belirtilen sigortalılık süreleri,

a) Birinci fıkranın (a), (b), (d), (e), (f), (g), (h), (j) ve (k) bentleri gereği borçlananlar, borçlandığı tarihteki 4 üncü maddenin birinci fıkrasının ilgili bendine göre,”

MADDE 4- Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 78- Bu Kanununa tabi olarak çalışan veya isteğe bağlı sigortaya veya topluluk sigortasına prim ödemekte olan sigortalılardan; 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununda belirtilen aday çırak, çırak ve işletmelerde meslekî eğitim gören öğrenciler ve meslekî ve teknik ortaöğretim ile yükseköğrenimleri sırasında staja tabi tutulan öğrenciler, meslekî ve teknik ortaöğretim sırasında tamamlayıcı eğitim ya da alan eğitimi gören öğrenciler, kamu kurum ve kuruluşları tarafından desteklenen projelerde görevli bursiyerler ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 46 ncı maddesine tabi olarak kısmî zamanlı çalıştırılan öğrencilerin bu kanunun beşinci maddesinin (b) ve (e) fıkralarına göre geçen bu süreleri, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde kendilerinin veya hak sahiplerinin yazılı talepte bulunmaları ve talep tarihinde 82 nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt ve üst sınırları arasında olmak üzere, kendilerince belirlenecek günlük kazancım %20’si üzerinden hesaplanacak primlerini borcun tebliği tarihinden itibaren bir ay içinde ödemeleri şartı ile borçlandırılarak, borçlandırılan süreleri sigortalılıklarına sayılır.

Borçlandırılan sürenin karşılığı olan gün sayısı, sigortalının prim ödeme süresine katılır. Şu kadar ki; 8.9.1999 tarihinden önce sigortalı olanlar için, bu Kanuna göre tespit edilen sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki süreler için borçlandırılma halinde, sigortalılığın başlangıç tarihi, borçlandırılan gün sayısı kadar geriye götürülür.”

MADDE 5- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

